

Opetus- ja sivistystoimen
asiantuntijat Opsia ry

Specialister för undervisnings- och
bildningsväsendet Opsia rf

Opsian jäsenkirje 1 - 2023

Talven selkä taittui

Kevääseen liukunut talvi on ollut mukava perustalvi ja kohtalaisen sitkeä. Parasta kevättalvessa on valo. Tiukankin työpäivän jaksaa tehdä tuntuvasti pirteämmin luonnon valossa kuin keinovalossa.

Eduskuntavaalien myötä valta vaihtui – mitä tapahtuu sivistyksen toimialalla?

Eduskuntavaalit olivat poikkeuksellisen jännittävät. Pääministeripuolue vaihtui ja nyt odotamme ehkä hivenen huolestuneina sitä, miten uuden hallituksen kasaaminen onnistuu. Mielenkiintomme kohdistuu luonnollisesti hallitusohjelmaan. Miten sivistyspalveluja kohdellaan valtion tiukkojen talouden tasapainotuspaineiden alla?

Ennen vaaleja käytännössä kaikki puolueet ilmoittautuivat koulutuksen puolustajiksi, mikä on toki hyvä merkki. Toisaalta talouden keskustelua käytiin vaalitenteissä ylätasolla. Keskustelussa ei esimerkiksi käsitelty sitä, takaako valtio alkavalla vaalikaudella omalta osaltaan nykytasoisien rahoituksen kuntien järjestämille palveluille. En ole varma, saimmeko tai saammeko sivistyksen rahoitukselle selkeät turvatakuut.

Valtion rahoituksen jakautuminen kolmeen luokkuun (VVM, OKM ja hankkeet) ei helpota palvelujen reaali- rahoituksen seuraamista. Yksi vaihtoehto korjaamiseen voisi olla se, että kuntien sivistyspalvelujen valtionosuus tulisi kokonaisuudessaan OKM:n luukulta. Tätä perustelen sillä, että valtaosa kuntien peruspalveluista on nyt sivistyspalvelua.

VVM:n kautta tulisi loput rahoitukset ja tässä osuudessa otettaisiin huomioon kuntien vaihtelevat kantokyvyt palvelujen tuottamiseen. Tarvitsemme jatkossakin kuntien talouden tasausjärjestelmiä, jos haluamme pitää koko Suomea edes kutakuinkin asuttuna.

Korvamerkittyihin valtionosuuksiin emme todennäköisesti palaa (pl. hankkeet), mutta olisihan tuo yhden luukun systeemi sivistyspalvelujen rahoituksen tarkastelussa läpinäkyvämpi kuin nykyinen malli.

Opsialaiset ovat muutosten toimeenpanon asiantuntijoita

Me opsialaiset olemme niitä avainhenkilöitä, joiden kautta muutokset liikkuvat. Jos Eduskunta tai Suomen hallitus päättää jotakin sivistyspalveluihin liittyvää – kuntien omista päätöksistä puhumattakaan – eivät asiat etene kentällä eteenpäin ilman meidän työpanostamme.

Tämä on rahoituksen säätämisen ohella toinen asia, jota haluan korostaa eri foorumeissa Opsian edustajana.

Päätöksentekijöiltä tahtoo herkästi unohtua se, kuinka paljon eri toimenpiteitä yhdestä päätöksestä voi koitua. Käytännössä kaikki poliittisen ylätasoinen päätökset sisällöistä riippumatta tuottavat muun muassa tarpeita osaamisen kehittämiseen, prosessin aikataulutukseen ja seuraamiseen, talous-suunnitteluun, vastuujakoihin, arviointiin sekä raportointiin eri kokoonpanoissa. Isot päätökset tarvitsevat toteutuakseen myös erillisiä toimeenpanopäätöksiä, jotka on valmisteltava.

Kaikki edellä mainittu vaatii minimissään työaikaresurssia, mutta usein myös muita resursseja. Kun isoja muutoksia suunnitellaan ja päätöksiä tehdään, on tehtävä realistinen arvio myös päätöksen toimeenpanovaiheen vaatimista resursseista. Moni muutos tökkii, jos kriittistä toimeenpanovaihetta ei ole kunnolla suunniteltu.

Opsian toimintaa keväällä 2023

1. OPH henkilöstökoulutuksen rahoitushaku, hakemus jätetty 9.2.2023 mennessä
- teknisesti rahoituksen hakijana Edita, kumppanit Opsia, Sure, VOL ja KEA

2. Opsia mukana vaikuttamassa eri foorumeissa:

- 16.2.2023 ja 17.3.2023 OJN neuvottelukunta
- teemoja: mm. VEPO-johtaminen 2035, 2. asteen koulutuksen järjestämisluvat jatkossa, toimialueluvat?
- 17.2.2023 OKM opettajakoulutusfoorumi, webinaari, teema: erityisopetus
- 8.3.2023 OPH johtajuusverkosto
- 9.3.2023 Kuntaliitto ja FCG, sivistystoimen huippujohtajakoulutus, sisällön suunnittelu
- 13.3.2023 Kuntaliitto ja FCG, sivistystoimen neuvottelupäivien (28.-29.9.) suunnittelu
- 14.3.2023 OPH Kohti kasvatus- ja koulutusalan uudistuvaa johtajuutta 2023 – seminaari

3. Keskustelua käyty Opsian kotisivujen päivittämisestä
- millaiset kotisivut haluamme?

4. Uusien Opsian jäsenten mentorointi jatkuu

5. Keskustelua käyty myös kv-opintoretkeistä, mutta tästä ei ole vielä tiedotettavaa.

Tulevia tapahtumia 2023

**OPSIAN VUOSIKOKOUS Akavatalossa tiistaina 6.6.2023 klo 16.00.
Tervetuloa kaikki jäsenet!**

HUOM. Akava-talon Valopihalla 6.6.2023 klo 9-16 ”Väkivallan ehkäisy ja vähentäminen Suomessa” – koulutus.
Koulutus on suunnattu kasvatus-, opetus- ja tutkimusalan johtajille.

<https://www.oaj.fi/ajankohtaista/tapahtumat/2023/vakivallan-ehkaiseminen-ja-vahentaminen-suomessa/>

Valtakunnalliset sivistystoimen neuvottelupäivät 28.-29.9.2023.
Paikka: Scandic Grand Central Helsinki

<https://koulutus.fcg.fi/valtakunnalliset-sivistystoimen-neuvottelupaivat>

Aurinkoista kevään jatkoa!

Terveisin!

Matti Hursti
puheenjohtaja

Opetus- ja sivistystoimen asiantuntijat Opsia ry
Rautatieläisenkatu 6
00520 HELSINKI
www.opsia.fi